

Titel	Studieguide for bachelor og bachelorsidefag i psykologi B03 - Udviklingspsykologi, inkl. metode 2 B03 - Developmental psychology, including methods 2
Modul- bestyrer	Cathriona Cantio
Studieadm. koordinator	Uddannelsessekretær Charlotte Dickmeiss
Dato	6. februar 2018

Indhold:

1. Om studieguiden

2. Indholdsfortegnelse

1.	Om studieguiden	1
	Formålet med denne studieguide	2
	Opbygningen af denne studieguide	2
3.	Om modulet.....	2
	Modulbestyrer	2
	Studieadministrativ koordinator.....	2
	Underviserne	2
	Modulets varighed.....	3
4.	Modulets genstandsområder/indhold	3
	Formål	3
	Genstandsområder/indhold.....	3
5.	Studieordningens mål for modulet.....	3
	Fagspecifikke målbeskrivelser:	4
	Generelle målbeskrivelser	4
6.	Undervisningsaktiviteter.....	4
7.	Ugeplaner for undervisningsaktiviteter	4
	Moduluge 1 (uge 5)	4
	Moduluge 2 (uge 6)	5
	Moduluge 3 (uge 7)	5
	Moduluge 4 (uge 8)	6
	Moduluge 5 (uge 9)	6
	Moduluge 6 (uge 10).....	7
	Moduluge 7 (uge 11).....	8
	Moduluge 8 (uge 12).....	8
8.	Tidspunkter for holdundervisning	8

9. Eksamen.....	9
10. Litteratur.....	10
11. Evaluering.....	12
Appendiks 1 særlige oplysninger om bogkøb.....	12

Formålet med denne studieguide

Studieguiden er dit "orienteringskort" til din uddannelse – dvs. den beskriver, hvor du starter (hvilke forudsætninger, du forventes at have), hvilken rute du skal følge (undervisning og opgaver undervejs) og hvad målet er (hvad skal du kunne til eksamen). Studieguiden hjælper dig også til at finde det rette "udstyr" (anbefaler litteratur og andre læringsressourcer). Endelig indeholder den alle de praktiske oplysninger, du har brug for.

Opbygningen af denne studieguide

Studieguiden beskriver dine aktiviteter på ugebasis.

For hver uge angives

1. Ugens forelæsninger med en kort angivelse af emnet, lokalet mm.
2. Ugens hold- og/eller gruppetimer med angivelse af om der er ekstra materiale på Black Board.
3. Litteratur til undervisning
4. Hjemmeopgaver til de enkelte aktiviteter

3. Om modulet

Modulbestyrer

Adjunkt Cathriona Cantio, Institut for Psykologi, SDU
Telefon: 9944 8688 / E-Mail: ccantio@health.sdu.dk / cathriona.cantio@rsyd.dk

Studieadministrativ koordinator

Charlotte Dickmeiss,
Telefon: 6550 3432

Underviserne

I dette modul vil du møde følgende undervisere:

Cathriona Cantio, Adjunkt, cand.psych., ph.d., Institut for Psykologi
Christina Maar Andersen, cand. psych., ph.d., Institut for Psykologi
Nanna Bjerg Eskildsen, M.Sc., Institut for Psykologi

Gæsteforelæsere:

Jette Asmussen, overlæge og ph.d.-studerende, Psykiatrien i Region Syddanmark
Aida Bikic, cand. psych., ph.d., Psykiatrien i Region Syddanmark

Ditte Roth Hulgaard, ph.d.-studerende, cand.med., Psykiatrien i Region Syddanmark
Torben Bæk Klein, ledende psykolog, Psykiatrisk Afdeling, Odense, Ekstern Lektor
Kim Carlsen, cand.psych.aut., Udviklingskonsulent, Silkeborg kommune

Instruktører:

Martin Werner Witting
Puk Rasmussen
Sujeetha Rajagopal
Mikkel Berg Bagger Jensen

Modulets varighed

Undervisningen begynder i uge 5, 2018 og slutter i uge 12, 2018. Se ugeplanen for de enkelte undervisningsdage. Eksamen finder sted i uge 14.

4. Modulets genstandsområder/indhold

Formål

Modulet har til formål at give studerende viden om og forståelse for grundlæggende ideer, teorier og forskning inden for udviklingspsykologi, så at den studerende efter afslutning af modulet kan opnå de tilknyttede modulspecifikke og generelle målbeskrivelser.

Faget handler overordnet om at introducere og vurdere de ændringer i psykologiske evner, kompetencer og egenskaber, der finder sted i personen under udvikling. Der fokuseres på individets udvikling igennem hele livsforløbet.

Individuelle forskelle i udviklingen igennem den tidlige barndom, barndommen, ungdommen såvel som den voksnes udvikling og alderdom diskuteres.

I dette modul skal de studerende endvidere erhverve en grundlæggende forståelse for kvalitativ metode med fokus på observationsmetode.

Genstandsområder/indhold

Kognitiv udvikling, emotionel udvikling, social udvikling, intelligensudvikling, seksuel udvikling, biologisk udvikling, prænatal udvikling, spædbørns udvikling, børns udvikling, unges udvikling, voksnes udvikling, ældres udvikling, kønsforskelle i udvikling, begyndende voksenliv, tilknytning, identitet, arv-miljø, generel/domæne-specifik udvikling, kvalitativ metode, observationsmetode, deltagerobservation, forskningsmetodik i relation til udviklingspsykologi.

- Udviklingspsykologiens historie og udvikling
- Grundlæggende teorier, begreber og empiri inden for udviklingspsykologien.
- Nutidige tilgange og problemstillinger inden for udviklingspsykologien.
- Læsning, forståelse og evaluering af videnskabelig litteratur inden for udviklingspsykologien.
- Introduktion til kvalitative metoder inden for udviklingspsykologien.
- Ethiske problemstillinger knyttet til udviklingspsykologien.

5. Studieordningens mål for modulet

Fagspecifikke målbeskrivelser:

Der henvises til studieordningen.

Generelle målbeskrivelser

Der henvises til studieordningen.

6. Undervisningsaktiviteter

Undervisningstype:	Lektioner:
Forelæsninger	46
Holdundervisning	32
Øvrige undervisningsaktiviteter, diskussion og vejledning via diskussionsforum på Black Board	2
Total:	80

7. Ugeplaner for undervisningsaktiviteter

Du må ikke deltage i undervisningen for andre hold eller grupper og det er ikke muligt at bytte hold. Er undervisningslokalet overfyldt, kan underviser bede om at ikke-holdsatte, forlader lokalet. Forelæsninger og holdundervisning må ikke streames eller optages som lyd eller videofiler.

Moduluge 1 (uge 5)

Mandag d. 29. januar kl. 8.15-10.00 Introduktion til B03 og introduktion til udviklingspsykologien, Cathriona Cantio (2 timer), lok. U55

Denne forelæsning giver en introduktion til B03: Udviklingspsykologi. Som led heri beskrives modulets struktur og de overordnede temaer for forelæsningsrækken og instruktørundervisningen. Endvidere introduceres og kommenteres modulets grundbøger og den øvrige anbefalede litteratur, samt eksamensformen. Forelæsningen giver ligeledes en kort introduktion til udviklingspsykologiens historie.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017), kap. 1

Berk (2013), kap. 2.

Onsdag d. 31. januar kl. 10.15-12.00 Introduktion kvalitativ metode, Nanna Eskildsen (2 timer), lok. U42

I denne forelæsning gives en bred introduktion til kvalitativ metode.

Tanggaard, Lene & Svend Brinkmann (2010) Kvalitet i Kvalitative studier. Kapitel 23 (s. 489 - 500) i: Kvalitative metoder - en grundbog (red. Tanggaard og Brinkmann)

Camic, P.M., Rhodes, J.E. & Yardley, L. (Eds.) (2003) *Qualitative Research in Psychology: Expanding Perspectives in Methodology and Design*. Washington, DC: American Psychological Association. Part 1. Ways of looking at the world: epistemological Issues in Qualitative Research (s. 1-69)

Fredag d. 2. februar kl. 12.15-15.00 **Prænatal udvikling, fødsel og tidlig udvikling**, Jette Asmussen (3 timer), lok. U150

Genetiske og miljømæssige påvirkninger på den psykologiske udvikling skitseres kort, og den prænatale psykologiske udvikling præsenteres. Desuden introduceres vigtigheden af prænatal tilknytning og de følgevirkninger fødslen har for den psykologiske udvikling.

Der gives et overblik over den helt tidlige fysiske, sociale og kognitive udvikling, hvor der vil være sætligt fokus på sprogets udvikling.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017), kap. 2+3

Berk (2013) kap. 9.

Pisoni, C., Garofoli, F., et al. (2014). Risk and protective factors in maternal-fetal attachment development. *Early human development, 90 Suppl 2*, s. 45-46. doi:10.1016/S0378-3782(14)50012-6

Brandon, A., S. Pitts, W.H. Denton, C.A. Stringer, and H. M. Evans (2011). A history of the theory of prenatal attachment. *J Prenat Perinat Psychol Health*. 23(4), s. 201–222.

Moduluge 2 (uge 6)

Tirsdag d. 6. februar, kl. 9.15-12.00 **Småbørn**, Jette Asmussen (3 timer), lok. U150

På denne forelæsning præsenteres det helt lille barns motoriske, fysiske og emotionelle udvikling. Der er ligeledes fokus på reguleringsvanskeligheder og grænsen mellem normal og patologisk udvikling.

Anbefalet litteratur:

Berk (2013), kap. 4+5+10

Fredag d. 9. februar, kl. 13.15-16.00 **Observationsmetode**, Nanna Eskildsen (3 timer), lok. U150

Denne forelæsning har fokus på observationsmetode indenfor den kvalitative retning.

Anbefalet litteratur:

Deltagerobservation - en metode til undersøgelse af psykologiske fænomener (red. Martin Pedersen, Jacob Klitmøller og Klaus Nielsen)

Moduluge 3 (uge 7)

Tirsdag d. 13. februar kl. 9.15-12.00 **Børnehavealder og familiedynamik**, Cathriona Cantio (3 timer), lok. U150

Her præsenteres udviklingen hos børn i børnehavealder / tidlig skolealder, og med afsæt i den kvalitative metode undersøger vi sammen udviklingen omkring børnehavealderen.

Anbefalet litteratur:

Berk (2013) kap. 12

Buist, K.L., M. Deković & P. Prinzie (2013) Sibling relationship quality and psychopathology of children and adolescents: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, Vol. 33(1), pp. 97-106

Volling, B.L. (2012) Family Transitions Following the Birth of a Sibling: An Empirical Review of Changes in the Firstborn's Adjustment. *Psychol Bull.*; 138(3): 497–528.

Moduluge 4 (uge 8)

Tirsdag d. 20. februar, kl. 9.15-12.00 **Barnets socialkognitive udvikling, resiliens og opdagelsesstile**, Cathriona Cantio (3 timer), lok. U150

I denne forelæsning gennemgås udviklingen af børns selvforståelse og theory of mind.

Anbefalet litteratur:

Berk (2013), kap. 11.

Southgate, V., Senju, A., & Csibra, G. (2007). Action anticipation through attribution of false belief by 2-year-olds. *Psychological science*, 18(7), 587-592.

Baumrind, D. (1966). Effects of Authoritative Parental Control on Child Behavior, *Child Development*, 37(4), 887-907.

Onsdag d. 21. februar, kl. 10.00-12.00. **Vejledning og diskussion på diskussionsforum på e-learn i forbindelse med egne udviklingsprojekter**, Cathriona Cantio.

I disse to timer er der mulighed for åben diskussion og vejledning i forbindelse med udviklingsprojekterne, der tager udgangspunkt i den kvalitative observationsmetode, som Nanna Eskildsen har præsenteret.

Fredag d. 23. februar, kl. 14.15-17.00 **Sen skolealder og funktionelle symptomer**, Ditte Hultgaard (3 timer), lok. U150

Med et kvalitativt fokus præsenteres på denne forelæsning udviklingen i den sene skolealder (tidlig adolescens). Desuden præsenteres funktionelle lidelser.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017) kap. 10+12

Berk (2013) s. 205-210

Moulin, V., Akre, C., Rodondi, P. Y., Ambresin, A. E., & Suris, J. C. (2015). A qualitative study of adolescents with medically unexplained symptoms and their parents. Part 1: Experiences and impact on daily life. *J Adolesc*, 45, 307-316. doi:10.1016/j.adolescence.2015.10.010

Moduluge 5 (uge 9)

Tirsdag d. 27. februar, kl. 9.15-12.00 **Udviklingen i sen skolealder og i teenageårene**, Cathriona Cantio (3 timer), lok. U150

På denne forelæsning præsenteres udviklingen i den sene skolealder og i teenageårene. Der er her fokus på den fysiske og kognitive udvikling.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017) kap. 9+11.

Blakemore, S. J. (2012). Development of the social brain in adolescence. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 105(3), 111-116. doi:10.1258/jrsm.2011.110221

Blakemore, S. J. (2012). Imaging brain development: the adolescent brain. *Neuroimage*, 61(2), 397-406. doi:10.1016/j.neuroimage.2011.11.080

Blakemore, S. J., Burnett, S., & Dahl, R. E. (2010). The role of puberty in the developing adolescent brain. *Human brain mapping*, 31(6), 926-933. doi:10.1002/hbm.21052

Fredag d. 2. marts, kl. 12.15-15.00 **Identitet og Transkønnethed: Udviklingen af kønsidentitet - og psykiske reaktioner når køn og krop ikke passer sammen**, Torben Bæk Klein (3 timer), lok. U150

Danmark tilhører nu et af de lande, som har taget transkønnethed ud af ICD-10, dvs.. at transkønnethed opfattes som en psykologisk variation indenfor det almene og ikke klinisk særegne, på linje med homoseksualitet. Hvad betyder biologi, og hvad betyder individets egenoplevelse i forbindelse med køn, og hvad er reaktionerne i livsforløbet individuelt og socialt, når et individ "springer ud" som transkønnet.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017) Kap. 13

Owen, I.R.(2012) Founding Psychoanalysis Phenomenologically, *Phenomenologica Vol. 199*, pp 199-212.

Colizzi, M., R. Costa, O. (2014) Todarello Transsexual patients' psychiatric comorbidity and positive effect of cross-sex hormonal treatment on mental health: Results from a longitudinal study. *Psychoneuroendocrinology* 39, 65—73

Moduluge 6 (uge 10)

Tirsdag d. 6. marts, kl. 9-12 **Voksenalder og relationer**, Christina Maar Andersen (3 timer), lok. U150

I denne forelæsning har vi fokus på betydningen af relationer i voksenalderen herunder tilknytningsteorien.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017) Kap. 14

Waters et al. 2000

Dinero et al. 2008

Fredag d. 9. marts, kl. 13-16 **Voksenalder og familiedannelse**, Christina Maar Andersen (3 timer), lok. U150

Forelæsning omhandler blandt andet familiedannelse, skilsmisser og kriser.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017) Kap. 16

Robinson et al. 2017

Moduluge 7 (uge 11)

Tirsdag d. 13. marts, kl. 9.15-12.00: Gerontopsykologi I, Kim Carlsen (3 timer), lok. U150

I denne forelæsning skitseres den sidste del af livet, om emner som seksualitet og ensomhed diskuteres.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017) kap. 17+18

Fredag d. 16. marts, kl. 12.15-15.00 Gerontopsykologi II, Kim Carlsen (3 timer), lok. U150

I denne forelæsning skitseres den sidste del af livet, om emner som død og sorg diskuteres.

Anbefalet litteratur:

Berk (2017) kap. 19.

Munk, Karen (2011) Depression in late life, i: Geropsychology - The psychology of the ageing person. Lars Larsen (Ed.) Aarhus University Press, s. 199-216

Munk, Smærup og Hansen (2016) Er ensomhed skæbne ved høj alder? i: At skabe gode dage - hverdagsliv i et gerontologisk perspektiv. Beck, Højlund og Thomasen (red.) Dansk Gerontologisk Selskab, s. 31-38

Kapitlet kan læses på <http://gerodan.dk/nb/at-skabe-gode-dage/>

Moduluge 8 (uge 12)

Tirsdag d. 20. marts, kl. 9.15-12.00 Kognitiv udvikling i barndommen, Aida Bikic (3 timer) lok. U150

Denne forelæsning omhandler den kognitive udvikling i barndommen, herunder udviklingen af de eksekutive funktioner, samt udviklingen af intelligens.

Anbefalet litteratur:

Berk (2013) kap. 6+7+8

Fredag d. 23. marts, kl. 12.15-15.00 Opsamling og eksamensorientering, Cathriona Cantio (3 timer), lok. U140

I denne sidste forelæsning samles op på forelæsningsrækken, inkl. evaluering og orientering om eksamen.

8. Tidspunkter for holdundervisning

Se holdlister på e-learn (offentliggøres i uge 3, men er som udgangspunkt de samme som tidligere instruktørhold).

Holdundervisning

Hold 1 (Sujeetha/Cathriona): Mandag d. 29/1 kl. 12.15-16.00, lok. U46
Mandag d. 5/2 kl. 12.15-16.00, lok. U92
Mandag d. 12/2 kl. 12.15-16.00, lok. U92
Mandag d. 19/2 kl. 12.15-16.00, lok. U92
Mandag d. 26/2 kl. 12.15-16.00, lok. U92
Mandag d. 5/3 kl. 12.15-16.00, lok. U92
Mandag d. 12/3 kl. 12.15-16.00, lok. U92
Mandag d. 19/3 kl. 12.15-16.00, lok. U92

Hold 2 (Puk/Cathriona): Torsdag d. 1/2 kl. 14.15-18.00, lok. U26A
Torsdag d. 8/2 kl. 14.15-18.00, lok. U92
Torsdag d. 15/2 kl. 14.15-18.00, lok. U141
Torsdag d. 22/2 kl. 14.15-18.00, lok. U92
Torsdag d. 1/3 kl. 14.15-18.00, lok. U29A
Torsdag d. 8/3 kl. 14.15-18.00, lok. U92
Torsdag d. 15/3 kl. 14.15-18.00, lok. U141
Torsdag d. 22/3 kl. 14.15-18.00, lok. U141

Hold 3 (Martin/Cathriona): Torsdag d. 1/2 kl. 14.15-18.00, lok. U69A
Torsdag d. 8/2 kl. 14.15-18.00, lok. U69A
Torsdag d. 15/2 kl. 14.15-18.00, lok. U69A
Torsdag d. 22/2 kl. 14.15-18.00, lok. U69A
Torsdag d. 1/3 kl. 14.15-18.00, lok. U69A
Torsdag d. 8/3 kl. 14.15-18.00, lok. U69A
Torsdag d. 15/3 kl. 14.15-18.00, lok. U69A
Torsdag d. 22/3 kl. 14.15-18.00, lok. U69A

Hold 4 (Mikkel/Cathriona): Fredag d. 2/2 kl. 8.15-12.00, lok. U141
Fredag d. 9/2 kl. 8.15-12.00, lok. U141
Fredag d. 16/2 kl. 8.15-12.00, lok. U141
Fredag d. 23/2 kl. 8.15-12.00, lok. U141
Fredag d. 2/3 kl. 8.15-12.00, lok. U141
Fredag d. 9/3 kl. 8.15-12.00, lok. U141
Fredag d. 16/3 kl. 8.15-12.00, lok. U141
Fredag d. 23/3 kl. 8.15-12.00, lok. U141

9. Eksamen

Prøveform:

Eksamen er en 48 timers skriftlig eksamen. Bedømmelse: 7-trinsskala, **ekstern** prøve.

Tidspunkt for eksamen:

Eksamensopgaven bliver tilgængelig på Black Board tirsdag d. 3. april kl. 12.00 og skal afleveres senest torsdag d. 5. april kl. 12.00.

Omprøve:

Sidste to uger af juni.

BEDØMMELSE

Fra 1. september 2007 bedømmes eksamen efter 7-trinsskalaen:

Uddrag af karakterbekendtgørelsen kan ses her:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=29307>

§ 1. Studerende skal ved prøver, der indgår i eksaminer, og ved prøver i enkeltfag bedømmes individuelt efter følgende karakterskala (7-trins-skalaen), jf. dog stk. 3 og 4:

- 12: For den fremragende præstation.
- 10: For den fortrinlige præstation.
- 7: For den gode præstation.
- 4: For den jævne præstation.
- 02: For den tilstrækkelige præstation.
- 00: For den utilstrækkelige præstation.
- 3: For den ringe præstation.

Stk. 2. Ved oversættelse af karakterskalaen til engelsk anvendes de betegnelser, som fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen.

Stk. 3. Bedømmelsen »Bestået/Ikke bestået« kan anvendes efter reglerne i eksamensbekendtgørelsen eller bekendtgørelsen om uddannelsen.

Stk. 4. Bekendtgørelsens bestemmelser om bedømmelsen »Bestået/Ikke bestået« finder tilsvarende anvendelse ved bedømmelsen »Godkendt/Ikke godkendt«.

§ 2. Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets/fagelementets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

§ 3. Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets/fagelementets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

§ 4. Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets/fagelementets mål, med en del mangler.

§ 5. Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets/fagelementets mål, med adskillige væsentlige mangler.

§ 6. Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets/fagelementets mål.

§ 7. Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets/fagelementets mål.

§ 8. Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation.

10. Litteratur

OBS: Vær opmærksom på reglerne om ophavsret. De findes på Blackboard under Generel Info, Psykologi SDU → Information til alle.

Anbefalede grundbøger (er bestilt hjem til Studenterboghandlen, hvilket er særligt nyttigt angående Berk (2013) og Berk (2017), som sælges i en sampak, hvis man vil sikre sig, at man medkøber adgangen til MyDevelopmentLab):

Berk, L. (2013) *Child development*. 9th ed., International ed. with MyDevelopmentlab. ISBN: 9781784471934. [kap. 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 & 12, i alt 431 sider].

Berk, L. (2017) *Development through the Lifespan*, 7th ed. with MyDevelopmentlab. ISBN: 9780205957606. [kap. 1, 2, 3, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 19, i alt 494 sider].

Pedersen, Martin, Jacob Klitmøller & Klaus Nielsen (2012) *Deltagerobservation - en metode til undersøgelse af psykologiske fænomener* [256 sider].

Anbefalede artikler og uddrag af bøger (placeres på semesterlånshylde på SDUB):

Baumrind, D. (1966). Effects of Authoritative Parental Control on Child Behavior, *Child Development*, 37(4), 887-907. [21 sider].

Blakemore, S. J. (2012). Development of the social brain in adolescence. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 105(3), 111-116. doi:10.1258/jrsm.2011.110221 [6 sider]

Blakemore, S. J. (2012). Imaging brain development: the adolescent brain. *Neuroimage*, 61(2), 397-406. doi:10.1016/j.neuroimage.2011.11.080 [10 sider]

Blakemore, S. J., Burnett, S., & Dahl, R. E. (2010). The role of puberty in the developing adolescent brain. *Human brain mapping*, 31(6), 926-933. doi:10.1002/hbm.21052 [8 sider]

Brandon, A., S. Pitts, W.H. Denton, C.A. Stringer, and H. M. Evans (2011). A history of the theory of prenatal attachment. *J Prenat Perinat Psychol Health*. 23(4), s. 201–222. [22 sider].

Buist, KL., M. Deković & P. Prinzie (2013) Sibling relationship quality and psychopathology of children and adolescents: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, Vol. 33(1), pp. 97-106
Volling, B.L. (2012) Family Transitions Following the Birth of a Sibling: An Empirical Review of Changes in the Firstborn's Adjustment. *Psychol Bull.*; 138(3): 497–528. [32 sider].

Camic, P.M., Rhodes, J.E. & Yardley, L. (Eds.) (2003) *Qualitative Research in Psychology: Expanding Perspectives in Methodology and Design*. Washington, DC: American Psychological Association. Part 1. Ways of looking at the world: epistemological Issues in Qualitative Research (s. 1-69) [69 sider].

Colizzi, M., R. Costa, O. (2014) Todarello Transsexual patients' psychiatric comorbidity and positive effect of cross-sex hormonal treatment on mental health: Results from a longitudinal study. *Psychoneuroendocrinology* 39, 65–73 [9 sider].

Dinero, R. E., Conger, R. D., Shaver, P. R., Widaman, K. F., & Larsen-Rife, D. (2008). Influence of family of origin and adult romantic partners on romantic attachment security. *Journal of family psychology : JFP : journal of the Division of Family Psychology of the American Psychological Association*, 22(4), 622-632. doi:10.1037/a0012506 [11 sider]

Moulin, V., Akre, C., Rodondi, P. Y., Ambresin, A. E., & Suris, J. C. (2015). A qualitative study of adolescents with medically unexplained symptoms and their parents. Part 1: Experiences and impact on daily life. *J Adolesc*, 45, 307-316. doi:10.1016/j.adolescence.2015.10.010 [10 sider].

Munk, Karen (2011) *Depression in late life, i: Geropsychology - The psychology of the ageing person*. Lars Larsen (Ed.) Aarhus University Press, s. 199-216 [18 sider].

Munk, Smærup og Hansen (2016) Er ensomhed skæbne ved høj alder? i: At skabe gode dage - hverdagsliv i et gerontologisk perspektiv. Beck, Højlund og Thomasen (red.) Dansk Gerontologisk Selskab, s. 31-38 [8 sider].

Kapitlet kan læses på <http://gerodan.dk/nb/at-skabe-gode-dage/>

Owen, I.R.(2012) Founding Psychoanalysis Phenomenologically, *Phenomenologica Vol. 199*, pp 199-212. [13 sider].

Pisoni, C., Garofoli, F., et al. (2014). Risk and protective factors in maternal-fetal attachment development. *Early human development, 90 Suppl 2*, S45-46. doi:10.1016/S0378-3782(14)50012-6 [2 sider]

Robinson et al. (2017) Adult life stage and crisis as predictors of curiosity and authenticity: Testing inferences from Erikson's lifespan theory. *International Journal of Behavioral Development*, Vol. 41(3) pp. 426-431 [6 sider].

Southgate, V., Senju, A., & Csibra, G. (2007). Action anticipation through attribution of false belief by 2-year-olds. *Psychological science, 18(7)*, 587-592. doi:10.1111/j.1467-9280.2007.01944.x [7 sider]

Tanggaard, Lene & Svend Brinkmann (2010) Kvalitet i Kvalitative studier. Kapitel 23 (s. 489 - 500) i: Kvalitative metoder - en grundbog (red. Tanggaard og Brinkmann) [12 sider]

Waters, E., Merrick, S., Treboux, D., Crowell, J., & Albersheim, L. (2000). Attachment security in infancy and early adulthood: a twenty-year longitudinal study. *Child development, 71(3)*, 684-689. [6 sider]

Antal sider i alt: 1459

Studie-hjælpemidler:

My Development Lab fra Pearson. Her findes forskellige undervisningsmaterialer (bl.a. videoklip mm.), og det er muligt at teste sin egen viden fra de to grundbøger af Berk. Information om dette findes på Black Board.

11. Evaluering

Alle moduler ved bacheloruddannelsen bliver løbende evalueret. Evalueringen er anonym og ikke obligatorisk, men vi beder alle studerende om at deltage i dette arbejde. Formålet med evalueringen er at forbedre uddannelsens kvalitet og uddannelsen vil løbende blive justeret på baggrund af evalueringer blandt andet.

Appendiks 1 særlige oplysninger om bogkøb

Indkøb af lærebøger og supplerende faglig litteratur kan ske i:

Studenterboghandelen
Campusvej 55
Campustorvet (ved hovedindgangen)
5230 Odense M

Tlf.: 6550 1700
Fax: 6550 1701

E-mail: studenter@boghandel.sdu.dk
Hjemmeside: <http://www.boghandel.sdu.dk>

Åbningstider: Mandag - torsdag kl. 9.30 - 17.15
Fredag kl. 9.30 - 15.00